

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

ДО
Г-Н ЦВЕТОМИР ПЕТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

от

Благородна Здравкова – Заместник-кмет на Столична община

и

Веселин Калановски – Общински съветник

ОТНОСНО: Отчет по програма „Мобилност“ за 2025 и утвърждаване на „Съдържателен обхват, правила, параметри за кандидатстване, изпълнение и отчитане на Програма “Мобилност” 2026 – финансираща програма за подкрепа на културни организации, индивидуални артисти и групи за участие, професионално развитие и обмен в сферата на изкуството и културата в международни културни и образователни форуми и проекти.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

През 2024 год. програма „Мобилност“ е обособена като самостоятелна програма с основна цел – ефективно и целогодишно участие на културния сектор на Столична община в международния и вътрешен културен диалог и обмен, както и позициониране на София като културна дестинация.

Програмата е обявена на 07.03.2025 г. с Решение № 120 от 27.02.25 г. на Столичния общински съвет, с което са одобрени нейните нови правила. Общият ѝ бюджет е 150 000 лв.

Само за 6 месеца по програма „Мобилност“ постъпват 119 проекта, с искано финансиране от общо 523 723,71 лв.

Общият брой постъпили проекти надхвърля 3 пъти постъпилите проекти в предходни издания на програмата, когато тя е била Направление в Столична програма „Култура“. Размерът на исканото финансиране от кандидатите надхвърля предвидения бюджет близо 3.5 пъти. Тук е важно да се отбележи, че в последната сесия, поради ограничените средства, не са подкрепени редица проекти, които отговарят на приоритетите и заслужават финансиране, а по-ранното затваряне на програмата попречи на допълнителни кандидатури. Това дава основание да се преосмисли бюджетният размер на програмата за следващата година.

Комисията по програмата провежда 4 заседания – през месеците април (03. и 05.04.2025 г.), май (26.05.2025 г.), юни (27.06.2025г.) и октомври (03.10.2025г.)

- ✓ На първа сесия (3–5.04.2025) са разгледани 21 проекта, с искано финансиране в размер на 97 966,09 лв. Подкрепени са 15 проекта, на стойност 49 400 лв. Един от спечелилите кандидати впоследствие оттегля проекта си, като отпуснатите 3 000 лева са използвани по програмата.
- ✓ На втора сесия (26.05.2025 г.) са разгледани 45 проекта с искано финансиране в размер на 199 415,08 лв. Подкрепени са 25 проекта, на стойност 63 470 лв.
- ✓ На трета сесия (27.06.2025г.) са разгледани 25 проекта с искано финансиране в размер на 116 004,07 лв. Подкрепени са 15 проекта, на стойност 30 220 лв.
- ✓ На четвърта сесия (03.10.2025г.) постъпилите проекти са 28, а исканото финансиране е 110 338,47 лв. Подкрепени са само 7 проекта, на стойност 5 680 лв. от които – 4 910 лв. са остатък от бюджета на програмата, 769 лв. са спестени от отчетени проекти към 03.10.2025г., и 1 лв. е преразход.

В рамките на 6 месеца програма „Мобилност“ подкрепя 61 проекта на обща стойност 145 001 лева. Бенефициенти са както културни организации (40 на брой), така и индивидуални артисти и групи за участие – физически лица (21 проектни предложения). Въпреки по-ранното затваряне на програмата, проекти се реализират през цялата година – включително и през месеците октомври–декември (около 15 проекта), което показва, че пилотното издание успява да отговори на нуждите на културния сектор от целогодишно финансираща програма.

От тези 61 проекта повече от половината осъществяват мобилност в европейски държави, а 9 проекта са с дестинация извън Европа в страни като Канада, САЩ, Япония, Южна Корея, Китай и др. Финансираните проекти с

вътрешна мобилност са 2 – в село Долен и Лозенец/ Бургас, а проектите с локация София са 11. Разгледаните 119 кандидатури показват, че културните оператори най-често търсят финансиране за участие в събития в европейски градове. На второ място са проектите, реализирани в София, с гостуващи професионалисти и творци от цял свят. Най-малък остава дялът на проектите с вътрешна мобилност – едва 8.

Финансираните проекти са разнообразни и отговарят на целите на програмата. Подкрепени са проекти, които повишават професионалния капацитет на местните творци, развиват международните партньорства и обогатяват културния афиш на столицата с участие на водещи експерти в областта на културата и изявени артисти. Добри примери от областта на музиката са „Велики джазмени на SoFest 2025“, които представят нови за софийската публика изпълнители и джаз формации; Фестивал и академия Алегра за класическа музика, където за поредна година се срещат таланти, професионалисти и публики от различни поколения, за да създават и да се наслаждават на непреходното високо изкуство; както и музикалната конференция SoAlive, която развива и допринася за международната видимост на съвременната българска независима музика. С подкрепата на програма „Мобилност“ известни творци и експерти в сферата на дигиталните изкуства, театъра, перформанса и визуалните изкуства споделят опит и добри практики, работят и се срещат със софийски колеги и публика в разнообразни локации за изложби, перформанси, прожекции, лекции, презентации и уъркшопи. Сред бенефициентите са Фестивалът за дигитални изкуства „Да Фест“, АСТ Асоциация за свободен театър, Лятната международна академия по драматургично писане и „Фестивал 180° – лаборатория за иновативно изкуство“ – утвърдени формати, които устойчиво изграждат имиджа на София като важна културна дестинация и международен диалог. През 2025г. програмата подкрепя и иновативни проекти като създаването на поетично-документална презентация с участие на местните хора в периферния столичен район на Кремиковци, град Бухово (Фондация „Син куб“), а също и поетичния пленер на фондация „Софийски метафори“ из емблематични софийски локации с участието на поети, преводачи и културни мениджъри от Италия, Кипър, Гърция, Латвия и Ирландия, както и на ученическа аудитория.

Мобилността спомага редица наши културни оператори да представят творчеството и идеите си зад граница. През 2025 г. творци от Софийската сцена участват в динамичен обмен на практики и културни продукти, и се изявяват в престижни международни формати като кинофестивалите в Кан и Венеция, фестивалите за анимационно кино в Анеси и Отава, фестивала Негрополис в Гърция, Art Live Tour – Always Charming в Париж, Фестивалът „Abril en Danza“, международния театрален фестивал „Експеримент“ и танцовия фестивал „Фолклорно пристанище“ (Folk Harbor) в Полша, международния фолклорен фестивал в Хърватия, международното Биенале на плаката в Сеул, Международния фестивал за солови представления SOLOFEST и др. Подкрепени са резиденции и участия в конкурси, продукции, обучения и срещи за развиване на професионалните компетенции, представяния на културни продукти сред

международна публика и пред българската общност, съвместни колаборации с европейски артисти и редица други формати, които отварят възможност за „изнасяне“ на културни практики и продукция на международната сцена. Показателно за успеха на програмата е това, че в обратната връзка и съдържателните си отчети бенефициентите споделят, че вследствие на мобилността са получили покани за нови участия, създали са нови връзки и партньорства и са инспирирани за нови проекти.

В заключение, важно е да се отбележи, че само за 6 месеца програма „Мобилност“ се налага като важен финансиращ инструмент в културния сектор – популярен както сред утвърдени културни оператори, така и сред индивидуални артисти и творци в сферата на ъндърграунд/ непопулярната култура. С успешния трансфер и мобилност на културни продукти в страната и чужбина, пилотното издание на програмата допринася за прилагане и изпълнение на целите и приоритетите от Стратегията „Културата и изкуствата – новата енергия за устойчиво развитие на София“ 2023 – 2033г.

Въз основа на опита от пилотното издание на програма „Мобилност“ през 2025 г., експертите от дирекция „Култура“ и външните експерт-оценители изведоха следните препоръки за промяна в съдържателния обхват, правилата, параметрите за кандидатстване, изпълнение и отчитане на Програма „Мобилност“ 2026г.:

1. Увеличение на бюджета на програмата.

Невъзможността да се отпуснат средства на стойностни проекти в края на програмата, както и бързото изчерпване на бюджета от 145 000 лева, макар и оптимално разпределян, така че голяма част от проектите са по-скоро частично, отколкото изцяло финансирани, показва, че в културния сектор на Столична Община има необходимост от повече средства за мобилност на творци, културна продукция, знание, идеи и професионалисти. **Предложението ни е през 2026 г. програма „Мобилност“ да разполага с бюджет на стойност 93 000 EUR (или 181 892.15 лева).**

2. Провеждане на програмата в 4 фиксирани сесии през годината и равномерно разпределяне на бюджетни суми във всяка от сесиите. Това предложение цели да избегне ранно изчерпване на бюджета и прекомерната натовареност на програмата в периода април-юни 2025 г. Своевременното отчитане на проектите с мобилност в първата половина на годината ще помогне за оптимално използване на бюджета на програмата с трансфериране на спестявания към следващите сесии. В допълнение, фиксираните сесии и гаранцията за бюджетна наличност във всяка от сесиите ще допринесе за усещането за целогодишност на програмата и ще насърчи културните оператори да планират своите кандидатури.

2.1. Сесии за кандидатстване

Предложението е през годината да има 4 сесии за кандидатстване, като всяка от тях да набира предложения за мобилност, която се реализира или стартира в рамките на 3 конкретни месеца. Разпределението е, както следва в таблицата:

Прием на проектни предложения	Период на осъществяване на мобилността
1-31 ЯНУАРИ	МАРТ/ АПРИЛ/ МАЙ
1-31 МАРТ	ЮНИ/ЮЛИ/АВГУСТ
1-30 ЮНИ	СЕПТЕМВРИ/ОКТОМВРИ/НОЕМВРИ
1-30 СЕПТЕМВРИ	ДЕКЕМВРИ/ЯНУАРИ/ФЕВРУАРИ

2.2. Бюджетни суми за разпределяне в сесиите

При годишен програмен бюджет от 93 000 EUR (181 892.15 лева) във всяка сесия следва да бъде разпределяна сумата от 23 250 EUR (45 961.99 лева). По преценка на комисията от външни експерти и според качествата на проектните предложения се допуска отклонение до 4 000 EUR (7 823.32 лева) в една сесия

3. Ясно и категорично определение за не/допустимите разходи по програмата.

През изминалата година формулировката в чл.2, ал.9, т.1 от условията доведе много кандидати до неразбиране дали се подкрепят пътни разходи, настаняване, или и двете. Предложението ни е текстът да се измени така: *„Програмата подкрепя разходи ИЛИ за транспорт, ИЛИ за настаняване, но не и двете. Кандидатите следва да преценят кои разходи са по-приоритетни за тях. Проекти, включващи и двата типа разходи няма да бъдат разглеждани, освен ако не попадат в изключението по чл.2, ал.9, т.2, което допуска двата типа разходи при общ бюджет до 650 EUR (1 271.29) лева.“*

4. Добавяне на изключение за проекти, чиито разходи за път и настаняване са на обща стойност до 650 EUR (1 271.29) лева. Формулировката, която предлагаме е: *„Изключение по чл.2, ал.9, т.1: Допуска се кандидатстване за двата разхода – пътни и настаняване – само за проекти с обща стойност до 650 EUR (1 271.29) лева, независимо от броя участници.“*

5. Да се измени текстът за редукция на бюджета до 40% в чл.4, ал.4, т.1 от условията, тъй като през 2025г. в много случаи комисията предлага по-

голяма редуция с оглед на възможността да се подкрепят повече стойностни проекти: „При оценката на проектите комисиите могат да правят обосновани предложения за подкрепа с редуция на исканото финансиране. По преценка на комисията, може да бъде изведена препоръка кои разходи от бюджета да бъдат подкрепени финансово.“

6. В чл.7, ал.6 да се уточни, че поканата за участие в конкретно събитие е важен документ при кандидатстване и да се опишат всички елементи, които трябва да съдържа.

Предвид гореизложеното и на основание чл.21, ал.1, т.8 и т.23 и ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, предлагаме на Столичен общински съвет проект на решение за утвърждаване на „Съдържателен обхват, правила, параметри за кандидатстване, изпълнение и отчитане на Програма “Мобилност” за 2026 г. – Приложение № 1.

Приложение:

1. Приложение № 1 - „Съдържателен обхват, правила, параметри за кандидатстване, изпълнение и отчитане на Програма “Мобилност”“.
2. Проект на решение на СОС.

Вносител:

Veselin

Kalanovski

Благородна
зам.-кмет на Столична община
27.11.2025

Здравкова